

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ μας κ. Ιωάννης Καλιαράπος, καθηγητής, Παρασκευοπούλου 35, Θεσσαλονίκη, γιὰ τὴν παραποίηση τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιών μᾶς γράφει: «Ἡ παραποίηση τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιών ἀπὸ μερικούς - εὐτυχῶς - ἐκτελεστές δέν θά πρέπει νὰ αποδοθεῖ, παρὰ στὴν τάση τῆς προσωπικῆς τους ἀλαζονείας καὶ στὴν ἀδιάκοπη τέρψη γιὰ μιὰ ἀχαλίνωτη συνομπαρία. Μπορεῖ, βέβαια, νὰ συγχωρεθεῖ ἡ περίπτωση, ὅπου τὰ σφάλματα ὀφείλονται στὴν ἑλλειψη ἔνδιαφερόντων γιὰ θέματα λαογραφικά, ἢ - ἀκόμα - στὸν «Ἐηρό» ἐπαγγελματισμό. Πάντως, παραπτορούμε, πώς ἡ λαογραφικὴ μας παράδοση στὸν τομέα τῆς δημοτικῆς μουσικῆς παθαίνει κάποιον «σκάρτεμα» ἀπὸ τὴν ώρα ποὺ τρυπώνει σ' αὐτή τὸ μικρόβιο τῆς γλωσσικῆς, κυριως, παραλλαγῆς. Γιά τη διαιτιστωση τῶν παραπάνω ὑπογραμμίζουμε τὰ ἀκόλουθα φαινόμενα ἀντλώντας τα ἀπὸ γνωστά μας τραγουδία: 1) «Τώρα ποὺ δγανίνεις στο χορό». Τὸ τραγουδούν, περισσότερο, στὶς Μακεδονικές περιοχές. Συγκρίνοντας τὴ β' στροφὴ τού κοιματιού ὡς πρὸς τὶς διαφορές ποὺ ἐμφανίζονται ἀνάμεσα στὸ παραδοσιακό στύλο καὶ στούς ἐκτελεστές μὲ τὶς δικές τους γλωσσικές παραλλαγές, βλέπουμε, πώς τὸ γράμμα «ι» μετατρέπεται σὲ «ε». Ετοι, ἐνώ τὸ ὄρθο είναι:

«...ὅλις οἱ βέ, Μαρία μου,
ὅλις οἱ βέργις εἰν' ιδώ,
ὅλις οἱ βέ νέ ργις εἰν' ιδώ
δικῇ μου βέ νέ ργα δέν εἰν' ιδώ»,

14-11-7 8

ἢ ἀλλαγὴ (διόρθωση δήθεν) ποὺ ἐπιχειρεῖται, ἀκούγεται:
«όλες οἱ βέ, Μαρία μου,
όλες οἱ βέργες είναι ἔδω..»

Επισής στὸ δεύτερο στίχο τῆς γ' στροφῆς «πάει στὴ βρύση γιὰ νιρό», ἢ λέξη «νιρό» διόρθωνται σὲ «νερό». 2) «Κάτσι Νούνη». Τραγουδὸν τοῦ γάμου, τὴ στιγμὴ ποὺ ξεπροβοδούν τὸν κουμπάρο (κά ντ' χαρατή) στὴ Σκοτίνα Πιερίας. Τὸ στόχο τῆς α' στροφῆς είναι:

«κάτσι νούνη ἀκόμ' ἀπόψι
κι αύριο πάς μι τού φιγγάρι»

καὶ ὅχι ὅπως τὸ λέν μερικοί
«κάτσε νούνε ακόμα ἀπόψι,
κι αύριο πάς μέ τό φεγγάρι».

καὶ ὅχι ὅπως τὸ λέν μερικοί «κάτσε νούνε ἀκόμα ἀπόψι, κι' αύριο πάς μέ τό φεγγάρι».
3) «Κουσταντίνους ἡ μικρός». Πόσο ὄμορφα τὸλεγαν οἱ παλιοί:

«ἡ Κουσταντίνους ἡ μικρός

ἡ μικρουχαϊδημένους...»

καὶ πόσο ἀσχηματικοὶ οἱ ἄλλοι τὸ παραποιούν:
«ὁ Κωνσταντίνος ὁ μικρός,

ο μικροχαϊδεμένος...»

4) «Μπιζέρισα μορ' μάνα». Σημειώνουμε τὴν πρώτη τετράστιχη στροφὴ:
«μπιζέρισα μορ' μάνα
μαντηλία νά κεντω,
τώρα θά παρατήω,
νά πάνω νά παντρευτώ».

Ἡ ἀλλαγὴ ἔδω γίνεται στὸν τρίτο στίχο καὶ συγκεκριμένα στὴ λέξη «τώρα». Αρκετοὶ στὸ τραγούδι τονίζουν τὴ λέξη, ὅπως ἀκριβώς γράφεται, δηλ. τὴ συλλαβὴ «τω». Τὸ ὄρθδο, δύμας, είναι, πώς στὸ μέλος ὁ τόνος κατεβαίνει στὸ «ρα» (τωρά θά παρατήω), ὅποτε δέν χάνεται ὁ ρυθμός στὸν χορό. 5) Άλλα φαινόμενα: Τὸ Εβγα ἐβγα πιθιρούλαμ' φέρνει ὁ γιός σου πιρδικούλα», ἀλλάζει σὲ «Εβγα ἐβγα πιθερούλα, φέρνει ὁ γιός σου πιρδικούλα». «Στὸ κέρνα παπαδιά γιομάτα τὰ γιαλιά», ἡ λέξη γιομάτα διόρθωνται σὲ γεμάτα. Στὸ στίχο «βρίσκω τού Νάσιοι αλιά» (ήπειρωτικό), ὁ τύπος Νάσιου γίνεται Νάσου. Άλλού γίνεται Κότσιου, Μήτσου ἀντὶ Μήτσου, λένκω ἀντὶ λένγκου Πανάγιου». Ετοι καὶ ἄλλα πολλά...»